

Deprimerade doktorer begår fler fel

Deprimerade läkare begår sex gånger så många medicinska fel i sitt arbete som kolleger som inte lider av depression. Det är resultatet av en studie som presenteras i BMJ. Författarna har tittat på 123 ST-läkare (residents) inom pediatrik från tre amerikanska centra: Children's Hospital Boston (Massachusetts), Lucile Packard Children's Hospital i Palo Alto (Kalifornien) och Children's National Medical Center (Washington).

ST-läkarna fick fortlöpande under cirka sex veckor fylla i formulär med frågor om hur de mådde, sömnavanor, arbetstider, upplevd livskvalitet och liknande. Antalet medicinska fel de begick följdes genom att ST-läkarnas journaler och ordinationer specialgranskades kontinuerligt av andra läkare och sjuksköterskor men även genom »vanliga« anmälningar av vårdpersonal. Medicinska misstag rapporterades bara från vårdavdelningar och inte från ambulanser, akutmottagningar eller intensivvårdsavdelningar. Studiedeltagarna lovades att inga repressalier avseende anställning, lön eller dylikt skulle ske för dem som begick medicinska fel.

Studiedeltagarnas eventuella depressiva besvär mättes med Harvard National Depression Scale, som omfattar tio frågor och är ett väl etablerat verktyg för att screena för depression. Huruvida individerna led av utbrändhet eller inte bedömdes med hjälp av Maslach Burnout Inventory, som omfattar 22 frågor.

Resultaten visar att 24 ST-läkare, motsvarande 20 procent av studiedeltagarna, uppfyllde kriterierna för depression. Utbrändhet visade sig vara än vanligare. 92 läkare, motsvarande 74 procent, upp-

Foto: SPL/BL

20 procent av ST-läkarna i studien uppfyllde kriterierna för depression. Bara ett fåtal fick behandling för sjukdomen.

fyllde kriterierna för utbrändhet. Korrelationen mellan depression och medicinska fel visade att deprimerade ST-läkare begick 6,2 gånger så många fel som icke-deprimerade. ST-läkare som uppfyllde kriterierna för utbrändhet begick däremot inte fler medicinska fel än icke-utbrända ST-läkare.

Att så många av ST-läkarna uppfyllde kriterierna för depression och utbrändhet är givetvis i sig mycket anmärkningsvärt, och bara ett fåtal av de deprimerade läkarna i studien fick för övrigt behandling för sin depression. Det är inte första gången som så höga siffror presenteras. Tidigare studier har indikerat att i storleksordningen 41–76 procent av ST-läkarna i USA lider av utbrändhet, medan andelen ST-läkare med depressiva be-

svär har angetts till mellan 7 och 56 procent beroende på studie. Extremt hög arbetsbelastning och brist på fritid brukar lyftas fram som de främsta orsakerna.

I USA beräknas att någonstans mellan 44 000 och 98 000 patienter avlider årligen till följd av medicinska fel begångna inom vården. Författarna skriver att utarbetade och deprimerade läkare och annan vårdpersonal kan vara en kraftigt bidragande orsak till medicinska fel och efterfrågar åtgärder för att underlätta arbetsförhållandena för personalen och läkarna. De betonar även att mer forskning behövs inom fältet, inte minst när det gäller hur man bäst identifierar och underlättar för läkare och annan vårdpersonal i riskzonen för depression och/eller utbrändhet. Man bör dock notera att studien, som publicerades i februari 2008, gjordes redan under sommaren 2003. Därefter har restriktioner avseende arbetstid införts för många amerikanska läkare, vilket kan ha förbättrat situationen, skriver författarna.

För svenskt vidkommande bör man skilja på svenska och amerikanska arbetsförhållanden. För ST-läkare i USA är arbetstider uppåt 80–90 timmar per vecka inte sällsynt, något som däremot är betydligt mer ovanligt i Sverige. Icke desto mindre vore det givetvis mycket intressant att se en liknande studie på svenska läkare.

Anders Hansen

läkare, frilansjournalist
anders.hansen@sciencecap.se

BMJ. doi: 10.1136/bmj.39469.763218.BE
Epub 2008 Feb 7.

Kalciumtillskott ökade infarkttrisen hos friska kvinnor

Tillskott av kalcium till friska postmenopausala kvinnor ökar risken för hjärtinfarkt och stroke. Det visar en studie från Nya Zeeland presenterad i BMJ. Studien omfattar 1 471 postmenopausala kvinnor med en genomsnittsalder på 74 år. Ingen av dem behandlades med kalciumtillskott mot osteoporos vid studiens början.

De lottades till två lika stora grupper som fick kalciumtillskott eller placebo och följdes med kontroller varje halvår under fem års tid. Effektmått som hjärtinfarkt, angina, stroke, transitorisk ischemisk attack (TIA) och plötslig död följ-

des. Det visade sig att såväl hjärtinfarkt som stroke var vanligare i gruppen som fått tilläggsbehandling med kalcium.

Avseende hjärtinfarkt drabbades 31 kvinnor i behandlingsgruppen av totalt 45 hjärtinfarkter. Det ska jämföras med 19 infarkter hos 14 kvinnor i kontrollgruppen. Slår man samman fallen av hjärtinfarkt, stroke och plötslig död noterades 101 fall hos 69 kvinnor i behandlingsgruppen, vilket ska jämföras med 54 fall hos 42 kvinnor i kontrollgruppen.

Författarna konstaterar att kalciumtillskott till postmenopausala kvinnor tycks korrelerat med ökad risk för kardiovaskulära händelser. Rönen kan te sig

förvånande, givet det faktum att kalciumtillskott har kopplats till höjt HDL- och sänkt LDL-kolesterol hos postmenopausala kvinnor.

Författarna betonar dock att den kardiovaskulära riskökningen av kalciumtillskott måste vägas mot fördelarna avseende skydd mot osteoporos. De understryker också att studien är liten med få deltagare och att rönen bör verifieras i fler och större studier.

Anders Hansen

läkare, frilansjournalist

BMJ. 2008;336:262-6.